

1

БЕЛЕЖКИ ОТ СРЕЩАТА НА ДР.ТОДОР ЖИВКОВ

С Р.МУГАБЕ

ТОДОР ЖИВКОВ. Позволете ми да Ви приветствувам от името на партийното ръководство и да изразя нашето задоволство от това, че приехте поканата да посетите България. Надявам се, че Вашето посещение ще бъде от полза за развитието на връзките между БКП и Вашето движение. Другарите накратко ме информираха за въпросите, които сте поставили, и за проведените разговори.

РОБЕРТ МУГАБЕ. Благодаря Ви, другарю председател. Ние сме много благодарни от топлия прием, който ни беше оказан не само от нашите български приятели, но и от времето, което е топло. Нашето посещение е в резултат на Вашата покана от миналата година, когато се срещнахме в Луанда. Вие казахте тогава, че ще поставите въпроса пред ЦК за моето поканване и ето сега ние сме тук.

Другарю председател, ние идваме в България, за да търсим солидарност и с желанието да укрепваме нашата дружба. Ето защо ние се чувствуваме задължени да Ви разкажем за събитията в нашия район, за да се изяснят въпросите, които бих искал да поставя във връзка с това положение и да направите извод за възможностите за удовлетворяване на нашата молба. Миналата година ние Ви разказахме дали това, което са намислили англичаните и американците ще се осъществи, защото тогава те бяха склонни да се откажат от своето предложение, което и направиха в полза на така нареченото вътрешно уреждане. По това време те се готвеха да укрепят съюза между Ян Смит и марионетките Музорева, Чирау,

срещу които ние водехме борба. По това време те бяха разтревожени от нашите успехи из цялата територия на страната. Тогава Ви казахме, че контролираме 85 % от територията, а сега вече контролът ни е 90 %. Тогава стратегията ни беше прекъсване на връзките на селото с градовете и обкръжаване на градските центрове. По това време 1/3 от територията бяха "свободни зони". Ние укрепвахме свободните зони в административно отношение, създавахме народни съвети, организирахме медицинско обслужване, училища и др. Използвахме преимуществото в освободените зони, за да се насочим към другите зони. Прекъснахме едната от двете ж.п. линии, които отиват на Юг. Освен това провеждат се на запад акции по ж.п. линията за Ботсвана, но още не сме я прекъснали. Освен това провеждаме акции в градските и селските зони, унищожихме много бази на противника. В резултат на тези наши акции бялото население бяга. Всеки месец около 2000 заселници напускаха страната, а сега и повече. Така неприятелят с пълно основание започна да се плаши и действа като в Намибия. През април тази година в Зимбабве се проведоха избори и в Солсбъри се настани правителство на "африканското мнозинство". Стратегията на империализма е ясна - да създаде в Зимбабве и Намибия бази срещу Ангола и Мозамбик. А така също да създаде един пояс, чрез който да се защитават интересите му в Южна Африка. Както англичаните, така и американците и другите западни страни вземат мерки за укрепване на положението. Ние сме обезпокоени, защото съществува възможност за признаване режима на Музорева. Ако този режим бъде признат, той може да поиска на законно основание военни части от ЮАР да бъдат разположени на наша територия. Южна Африка с удоволствие ще изпълни тази молба.

Тя вече има присъствие под прикритието на т.нар. доброволни сили. Освен това ЮАР предоставя тайно оръжие-собствено производство и от това, което получава от НАТО. Ако режимът бъде признат, положението ще се усложни. Не че ще загубим войната, но тя ще продължи повече. Затова ние сме благодарни за бързата реакция на нашите приятели от ОАЕ, ООН и социалистическите страни, за да защитят нашите интереси.

На политическия и дипломатическия фронт положението е в наша полза. Великобритания обаче все още има намерение да признае режима и ние не знаем дали през ноември това няма да стане. Ние смятаме да засилваме борбата колкото можем. Затова се чувствуваме задължени да се обърнем към всички приятели за помощ. Вярно е, че борбата се развива в наша полза. Заселниците напускат страната. Но неприятелят разполага с много оръжие и най-вече с авиация. Не срещаме трудност с пехотата. В това отношение нашите братя от фронтовите държави също изпитват такива трудности. Именно в тази светлина ние се обръщаме с молба да разгледате нашето искане за помощ. Нашите действия сега са насочени към градските зони и имаме нужда от големи количества различно оръжие. Имаме нужда от обучение на бойци. Това е най-важното. Имаме също така нужда от хуманитарна помощ, от помощ за подготовка на кадри в техническо отношение. Вчерашно ние предадохме молбата си на др.Балев. Вярваме във Вас и във Ваше лице на цяла България като на наш съюзник. Благодарни сме за помощта, която се оказва на народа на Зимбабве. Смятаме, че тази помощ трябва да продължи, освен това като едно от крилата на Патриотичния фронт имаме правото да получаваме директна помощ. Ние също се ползваме от помощта, която оказвате на Мозамбик, Ангола и Етиопия, защото по този начин те имат възможност да ни оказват помощ. В Етиопия

се обучиха чудесни бойци, затова бихме желали тази подготовка да продължи. Ние смятаме, че най-добре можем да използваме тази помощ, ако имаме политическа основа, затова проведохме широка кампания в страната в тази насока.

Ние се радваме на единството между армията и населението. Това е преди всичко в селските области. Там живеят 6 от 7-те милиона жители на страната. В градските центрове все още не можем да кажем, че населението е готово на саможертва. Предстои ни много работа за активизиране на борбата. Там силите на потисничеството са по-силни и на нас ни е по-трудно. Ние сме разработили стратегия за действия в градските области и смятаме, че ще получим не само политическа подкрепа, но ще се разгърне и партизанската борба. Освен това виждаме, че неприятелят укрепва редиците си. Ние също смятаме за необходимо да укрепим единството, затова в Адис Абеба създадохме три органа: Координационен съвет, Съвет по отбраната и Общо оперативно командване. На последното заседание на съвместното оперативно командване бяха взети решения за съвместни действия в някои определени зони. Но това не значи единство. Това е минимум. Няма трудност по политическото единство, а по военното. Нашият подход е: пълно военно единство, като се възстанови ЗИПА. А подходът на ЗАПУ е изграждане на една партия с един ръководител. Водихме дълги спорове без да стигнем до единомислие. Но решихме, че междуременно можем да намерим области за съвместни действия и така се стигна до образуването на горните органи на Патриотичния фронт.

Съвместното оперативно командване се състои от 6 души. От наша страна начело е Рекс Нонго, който е началник-щаб и зам.-секретар по отбраната. От страната на ЗАПУ е Мафела. Те двамата се срещнаха и са обсъдили къде каква стратегия може да се приложи.

В резултат на срещата в Адис Абеба бе подобрена значително атмосферата в Патриотичния фронт, двете страни проявяват повече готовност за сътрудничество. Може би това се дължи и на поляризацията на силите в страната. Никой не може да остане равнодушен.

Все пак има неизяснени въпроси, които създават трудности. Затова ще се запазят широки области за отделни действия. Ние решихме да се координират действията на отделните фронтове, да се разменя разузнавателна информация, да се водят общи действия срещу едни и същи обекти и пр. Смятаме, че по този начин можем да стигнем до пълно военно обединение.

Радваме се, че в Монровия Патриотичният фронт бе признат за единствен законен представител на народа на Зимбабве. Координационното бюро на необвързаните страни на заседанието си в Мапуту ни прие за равноправен член и сега ще участвуваме в Хавана като равноправен член. Ние възнамеряваме да се възползваме от това, за да бъдем представени в ООН като СУАПО в политическо и дипломатическо отношение. Това ще затрудни врага, тъй като той държи на Музорева. Нас ни безпокоят маневрите на англо-американците, срещу тях трябва да се води дипломатическа и политическа борба. Но ние знаем, че тази борба не може да бъде резултатна без такава на бойното поле. Затова подчертаваме, че въоръжената борба е най-ефективната и ето защо молим да удовлетвори-те нашата молба за помощ.

Ще ви бъдем благодарни за всякаква материална помощ, която ще ни окажете, както за всякаква политическа помощ в ООН. Нашите и Вашите надежди са едни и същи. Имаме обща цел. Идеологическите ни позиции са ясни: ние сме не само за извоюване на национална независимост, а тя да бъде

6

средство за установяване на истински прогресивни социално-икономически отношения на основата на научния социализъм, който е марксизмът-ленинизмът. Друг социализъм не може да има. Ако ние създадем социалистическа зона в Ангола, Зимбабве и Мозамбик, тогава успехът в ЮАР е осигурен. ЮАР разбира това и именно затова тя оказва помощ на Смит.

Това е положението, другарю председател. Ние сме осигурили здрава основа за победата в Зимбабве. Още веднъж благодаря за възможността да разговарям с Вас и да Ви изложа проблемите на нашата борба.

ТОДОР ЖИВКОВ. Благодаря за информацията - много интересна. Като комунистическа партия, като социалистическа държава оказваме безрезервна помощ на всички борещи се народи, в т.ч. и на народите от Вашия район. В кръга на нашите възможности сме оказвали помощ на ЗАПУ, с която поддържа връзки, и косвена помощ, както Вие подчертахте, чрез помощта, която оказваме на Ангола, Мозамбик и Етиопия. Искам да Ви уверя, че и в бъдеще можете да разчитате на нашата помощ - военна и морално-политическа, разбира се в кръга на нашите възможности, в ООН и чрез нашия печат. Ако прегледате страниците на нашия печат само за един месец, ще видите, че борбата в Зимбабве намира широко отражение.

След като се върнах от посещението си в Африка миналата година др.Нкомо ме чакаше. Проведох откровен разговор с него. Въобще аз не мога да водя дипломатически разговори. Така съм устроен. Той каза, че такъв разговор не е водил с никого досега. Вероятно той имаше пред вид разговорите си с братските партии, които му оказват помощ. Съгласен съм с оценката, че са създадени вътрешни и международни предпоставки за близка победа на Вашия народ. Това, разбира се, е свързано с големи трудности. Враговете също

вземат мерки. Вие правилно казахте, че ще се опитат да признаят Музорева – на първо място англичаните и американците, а после и страните, членки на НАТО. Това не е лесно, тъй като отношение са взели ОАЕ, нашите страни и необвързаните страни. Това е много важно. Следва да се осуети това признаване, за да не го използват срещу Зимбабве като повод за изпращане на помощ в оръжие на Ян Смит. Така че сега борбата срещу империализма и неоколониализма навлиза в решителен етап и точно сега е много важно единството на революционните сили. Цялото прогресивно движение сега приветствува успеха на народа на Никарагуа под ръководството на Сандино. Но ако се вникнем в същността как можа САЩ да бъдат въздържани от интервенция, ще видим голямата роля на страните от Латинска Америка и подкрепата на социалистическите страни. Но главният фактор е обединяването на революционните сили. Ако това не беше станало, щеше да се води по-дълга борба. Но не за първи път се прави този извод от борбите на международното революционно движение. Ето защо ние приветствуваме това, което се върши за укрепване единството сред вас. Аз лично се радвам, защото няколко десетилетия участвувам в революционните борби и знам какво нещо е единството, колко жертви сме дали от липсата на такова единство. И аз си задавам въпроса: какво разделя ЗАНУ и ЗАПУ, има ли принципи различия? Няма. Бъдещият историк ще каже – няма нито един принципален проблем. Историята е жестока. Тя ще си каже думата. Но като няма принципи различия, тогава какво? Значи са безпринципни. И ЗАНУ, и ЗАПУ носят историческа отговорност. Един ден историята няма да ви прости това. Вие не сте поканен от никоя социалистическа страна. Аз Ви поканих и затова откровено Ви говоря. След като се върнах от Африка, аз информирах братските партии,

че ще трябва да се укрепва Патриотичният фронт. Вие информирахте, че контролирате 90 % от територията. Нкомо ми каза, че контролират 80 %. Да разбираме, че това е обща оценка.

Отговорност носят и фронтовите държави. Те са наши приятели – Нето, Машел и пр. Не искам да ги слагам в един кош. Вие най-добре можете да прецените, но една от пречките е и тяхното вмешателство. Те си правят сметки за своите икономически, политически интереси утре в Зимбабве. Кои са тези интереси Вие по-добре знаете. Радвам се обаче, че и тези страни все повече разбират, че няма друга алтернатива.

Що се отнася за нашите социалистически страни, без да се счита, че говоря от тяхно име, ние сме изпълнени с желание да окажем помощ за активизиране на вашата борба – политическа, дипломатическа и военна. Съгласен съм с Вашата оценка, че сте на такъв етап, че трябва да се координират и политическата, и военната борба. И двете са еднакво важни. Ние сме готови да окажем помощ, но на Патриотичния фронт. Как да се реализира това? Как? Поотделно на ЗАПУ и ЗАНУ и каква косвена помощ да оказваме? Не искаме с помощта да разединяваме, а да укрепваме единството. Това сега е необходимо. Това е в най-общи линии. Това казах и на Нкомо, даже и по-откровено, тъй като за трети път се срещаме с него. Говоря като искрен приятел и революционер.

Вероятно ще видите Самора Машел. Поздравете го. Чакаме го. Той трябваше да дойде, но обстановката му попречи. Ниерере също ще дойде. И на него му оказахме помощ. Единствено ние направихме това.

Що се отнася за България, на X конгрес ние приехме нова програма. В нея се поставя задачата да изградим

развитото социалистическо общество. Преди четири години XI конгрес на БКП конкретизира нашата борба за изграждане на развитото социалистическо общество. В миналото България беше на предпоследно място по изостаналост. Само Албания беше след нас, разбира се не по вина на албанския народ. В продължение на 35 години България се превърна от изостанала страна в промишлено-аграрна страна. Не сме достигнали най-развитите страни по промишлен потенциал, но се приближаваме до тях. (След това др. Живков разказа за нашите успехи в изграждането на развито социалистическо общество, за задачите, които решава БКП в настоящия момент, за морално-политическото единство на нашия народ, за отношенията ни със социалистическите страни и преди всичко със Съветския съюз, както и за отношенията ни с несоциалистическите страни. Др. Живков подчерта, че ние оказваме помощ на много страни в света.)

...Такава помощ ние сега оказваме на Никарагуа. С това ние изпълняваме нашия интернационален дълг. Следователно нашето ръководно начало е интернационалистическата солидарност. В нашите сметки не влизат нито петролът, нито други суровини. При посещението ми в Мексико президентът Портильо каза, че съм първият президент, който не иска нефт.

Това е общо взето положението. Иначе класовата борба продължава. Навсякъде се срещат класовите интереси. Ако не е Съветският съюз, ще ни задушат. Сега сме реална сила. Трябва да се следва примерът на Никарагуа. Не знам кой ги е посъветвал, но не говорят за социализъм. Знаем обаче, че ще изградят такъв. Това най-добре го знае Кастро.

Ние с внимание и с разбиране ще се отнесем към молбата Ви и в кръга на нашите възможности ще направим

необходимото. Кажете, че ние стоим зад вас. Ние сме уверени, че вашата борба ще завърши с успех. Ако нямате други въпроси, можем да отидем на обяд.

РОБЕРТ МУГАБЕ. Много благодаря за възможността да изложа нашите проблеми и да чуем Вашия анализ. Благодарни сме за откровеността и затова и ние говорим открито. Искам само да Ви отговоря на един въпрос. Вярно е, че между нас няма идеологически различия. Важното е главната линия, която си поставя дадена партия. В това отношение ние сме примирили нашите гледни точки и сме изработили една обща програма. Но и двете наши партии съществуват над 13-14 години като самостоятелни. Това е една от основните причини. Другата е, че с течение на времето ние сме възприели различно отношение към борбата. Ние започнахме въоръжената борба, след нас ЗАПУ заедно с АНК. В това отношение имаме предимство благодарение на помощта на ФРЕЛИМО. Затова ние възприехме въоръжената борба като основно средство. Една от причините, че се различаваме от ЗАПУ, е правилността на нашата практика. Когато казваме, че сме за въоръжената борба, ние държим да обединим бойните си сили. Когато говорим за 80 или 90 процента от територията, ние имаме пред вид там, където действуваме, а контролираме само една трета. И тук имаме пред вид областите, където ни подпомага Мозамбик. За ЗАПУ въоръжената борба е само за оказване на натиск върху Англия, а за нас тя е като основно средство. Смятам, че сега ориентацията им се промени. Сега обстановката е по-благоприятна за постигане на единство. Не бихме искали да говорим за миналото, защото бъдещето е по-перспективно. Освен това поставя се въпросът за ръководството. В нашата партия сега този въпрос не е важен. Когато се върнем в страната, народът ще си каже думата. Целта на нашата борба

не е да се издигне Мугабе за ръководител. Ако аз сега съм ръководител, то е във връзка с революцията, а нашият приятел се стреми да направи този въпрос основен. Уверен съм, че ако сега решим да създадем една временна партия, което е невъзможно, и ако се окаже, че някой друг, а не Нкомо я ръководи, мога да Ви уверя, че той няма да се съгласи да се образува такава партия. Затова ние си казахме – защо ще докарваме нещата до кризисно положение. Аз съм приятел на Нкомо, работил съм като негов секретар в Национално-демократичната партия и след това в ЗАПУ. И затова не мога да говоря за него без възмущение. Приятели сме, но по политическата ориентация и начина на борбата имаме известна разлика. Освен това няколко пъти съм го съветвал да дава правдива картина за облика на Патриотичния фронт. Хората трябва да ни виждат, че сме заедно, че се борим общо срещу империализма. Смятам, че сега, след подписването на тези споразумения, ще се срещаме по-често от миналите години. В момента и двамата сме доволни, макар че знаем, че има още много работа, докато се изгладят различията. Но ние знаем, че освен на високо равнище единството трябва да се пренесе и на по-ниско равнище. Това е проблем. За това настояваме да започне с изграждането на военно единство. Нкомо отказва, но ние не сме изгубили надежда и ще продължим да работим в това отношение.

ТОДОР ЖИВКОВ. Благодаря, радвам се, че се правят реални стъпки към укрепване на Патриотичния фронт.